

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek
Nazwisko: Krajewski
Miejsce urodzenia: Podbiele gm. Szumowo pow. Ostrów Maz.
Data urodzenia: 30-03-1906
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Teofila
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Franciszek Krajewski (ur. w marcu 1906 r.) w latach 1941-1945 był członkiem konspiracyjnych grup Narodowej Organizacji Wojskowej i Narodowych Sił Zbrojnych, a od kwietnia 1945 żołnierzem antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenach powiatów Łomża i Ostrów Maz. Nosił pseudonimy "Młody", "Dziadek" i "Zbigniew". W latach 1945-1948 walczył z komunistycznymi okupantami kraju m.in. w zbrojnym oddziale pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. „Noc”. Franciszek Krajewski figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach UB z WUBP w Białymstoku, MBP i WUBP w Warszawie i PUBP w Łomży z lat 1948-1960. Zapisano w nich między innymi, że Franciszek Krajewski "działał w bojówce PAS dowodzonej przez Henryka Jastrzębskiego pseud. >Zbych<. Brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych z bronią w rękę". W innym miejscu zapisano, że Franciszek Krajewski został "zatrzymany w dniu 28 kwietnia 1954 r." i "wyrokiem z 17 IX 54 skazany na 10 lat więzienia i przepadek mienia". W tzw. kartotece skazanych odnotowano, że Franciszek Krajewski został zwolniony z więzienia dn. 21 września 1957.</p>		<p>Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.</p>

Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew-Młody" figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach UB z WUBP w Białymstoku i PUBP w Łomży z lat 1948-1953 dot. rozpracowania członków NZW i partyzanckich oddziałów podległych Komendzie Powiatu NZW krypt. "Podhale" (obejmującej tereny pow. Łomża, części pow. Ostrołęka i pow. Zambrów). Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew-Młody" figuruje m.in. w sprawozdaniu szefa sekcji III PUBP w Łomży z dnia 28.11.1951 (na str. 30). Zapisano w nim między innymi, że Franciszek Krajewski w okresie niemieckiej okupacji i po 1944 roku należał do organizacji NSZ i NZW. Zanotowano, że "w czasie amnestii 1947 r. nie ujawnił się, ostatnio pełnił funkcję dowódcy patroli NZW (...) grasując na terenie gmin Lubotyń, Szumowo i inne". Akta te zawierają m.in. schemat organizacyjny Komendy Powiatu NZW krypt. "Podhale", spisy figurantów sprawy i członków NZW, w tym dane Franciszka Krajewskiego, plany i raporty UB dot. rozpracowania Komendy Powiatu NZW krypt. "Podhale" i podległych jej grup członków i partyzantów.

IPN Bi 011/14 t. 2 (155/IV/b-e).

Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew"/ "Młody"/ "Dziadek" figuruje jako "poszukiwany" w aktach "rozpracowania agenturalno-poszukiwawczego" z lat 1952-1954 - aktach prowadzonych przez UB z PUBP Łomża i WUBP w Białymstoku. Franciszek Krajewski był podejrzany przez UB o to, że od lata 1945 do czerwca 1948 na terenie pow. Łomża i pow. Ostrow Mazowiecka "usiłował przemocą zmienić ustrój państwa poprzez udział w nielegalnej organizacji (...), przechowywał bez zezwolenia broń palną, nakłaniał do nakładania kontrybucji, podrobił tymczasowy dowód tożsamości na nazwisko Zaręba Jan, którym posługiwał się do 1954 r., tj. o przestępstwa z art. 86 § 2 kkWP".

IPN Bi 015/579 (585).

Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew"/ "Młody" figuruje w aktach śledczych UB z WUBP w Białymstoku i PUBP w Łomży z lat 1953-1956. Był on podejrzany i następnie oskarżony m.in. o to, że od lata 1945 do czerwca 1948 na terenie pow. Łomża i pow. Ostrow Mazowiecka "usiłował przemocą zmienić ustrój państwa" poprzez swój "udział w nielegalnej organizacji NZW pod dowództwem pseud. >Rola< [tj. w partyzanckim oddziale NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. >Rola<]". W ww. aktach zanotowano też m.in., że w dniu 16 marca 1948 Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew"/ "Młody" został mianowany dowódcą partyzanckiego patrolu w oddziale PAS (Pogotowia Akcji Specjalnej) łomżyńskiej NZW.

IPN Bi 07/446 (1182/III).

Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew-Młody" figuruje wraz z kilkunastoma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) i innych organizacji niepodległościowych w aktach Departamentu III MBP z lat 1946-1954 opisanych jako "Korespondencja i materiały dotyczące organizacji endeckich". Są to różne notatki, informacje i meldunki UB dot. organizacji i ludzi związanych z polskim ruchem narodowym - zebrane w Dep. III MBP. Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew-Młody" figuruje w meldunku naczelnika Wydz. III WUBP w Białymstoku z dn. 29 czerwca 1954. Zapisano w nim m.in., że Franciszek Krajewski został "zatrzymany w dniu 28 kwietnia 1954 r. (...), do roku 1948 był czynnym członkiem NZW i chodził w oddziale pod dowództwem ps. >Zbych< [tj. w partyzanckim oddziale dowodzonym przez por. Henryka Jastrzębskiego pseud. >Zbych<]. W 1948 r. został mianowany przez Komendanta Pow. >Bąka< na szefa PAS-u batalionowego, który dokonał szeregu napadów".

IPN BU 0296/1 (2/KS/4) t. 4.

Franciszek Krajewski pseud. "Zbigniew", "Młody", "Dziadek" figuruje jako oskarżony (wraz z kilkoma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach w sprawie karnej. Był on oskarżony między innymi o to, że od lata 1945 do czerwca 1948 na terenie pow. Łomża i pow. Ostrów Mazowiecka "usiłował przemocą zmienić ustrój państwa" przez to, że "należał do kontrrewolucyjnej organizacji NZW" i m.in. "dokonał ośmiokrotnie zaboru mienia", ponadto "przechowywał bez zezwolenia broń palną: pistolet >Parabellum<, pistolet TT, 10-cio strzałowy karabin rosyjski i 30 szt. amunicji, automat PPSz i 70 szt. amunicji, automat PPSz z trzema magazynkami amunicji oraz 15-to strzałowy pistolet belgijski". Ponadto w marcu 1948 na terenie pow. łomżyńskiego jako dowódca patrolu nakłonił swoich podkomendnych o pseudonimach „Róża” i „Wicher” do "nałożenia kontrybucji w kwocie 16000 zł na sołtysa wsi Podbiele gm. Szumowo", a "na początku marca 1948 r. podrobił tymczasowy dowód tożsamości na nazwisko Zaręba Jan, którym posługiwał się jako autentycznym do chwili zatrzymania w dn. 28.04.1954 r.". Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku w dn. 17.09.1954 skazał Franciszka Krajewskiego na 10 lat więzienia i utratę praw publicznych na 5 lat wraz z przepadkiem całego mienia. Akta te zawierają także m.in. protokoły zatrzymania, rewizji i przesłuchania Franciszka Krajewskiego.

IPN Bi 368/1 (Sr. 108/54).

Franciszek Krajewski pseud. "Młody", "Zbigniew" i "Dziadek" figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Białymstoku z lat 1976-1978 zatytułowanych "Charakterystyka nr 3" i "Kwestionariusze osobowe oraz karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 3". To opracowanie SB dot. zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. "Noc" - działającego w latach 1947-1951 na terenach powiatów Ostrów Mazowiecka, Ostrołęka i Łomża. Te materiały, w tym kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW, zostały opracowane na podstawie materiałów UB z lat 40. i 50. XX w. W kwestionariuszu dot. Franciszka Krajewskiego (w tomie 3) zapisano między innymi, że ww. to "w okresie niemieckiej okupacji członek org. NOW [tj. Narodowej Organizacji Wojskowej] od 1941 r.", który "od 1 kwietnia 1945 r. był członkiem bandy >Roli< [tj. partyzanckiego patrolu NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola"]. W 1947 r. nie ujawnił się. W okresie od grudnia 1947 r. na terenie powiatu łomżyńskiego i pow. Ostrów Maz. (...) jako dowódca bojówki NZW podległej bandzie >Nocy< brał bezpośredni udział w napadach terrorystycznych. W połowie czerwca 1948 wybył z tut. terenu pod zmienionym nazwiskiem Zaręba Jan".

IPN Bi 019/2 t. 3 (1/2).